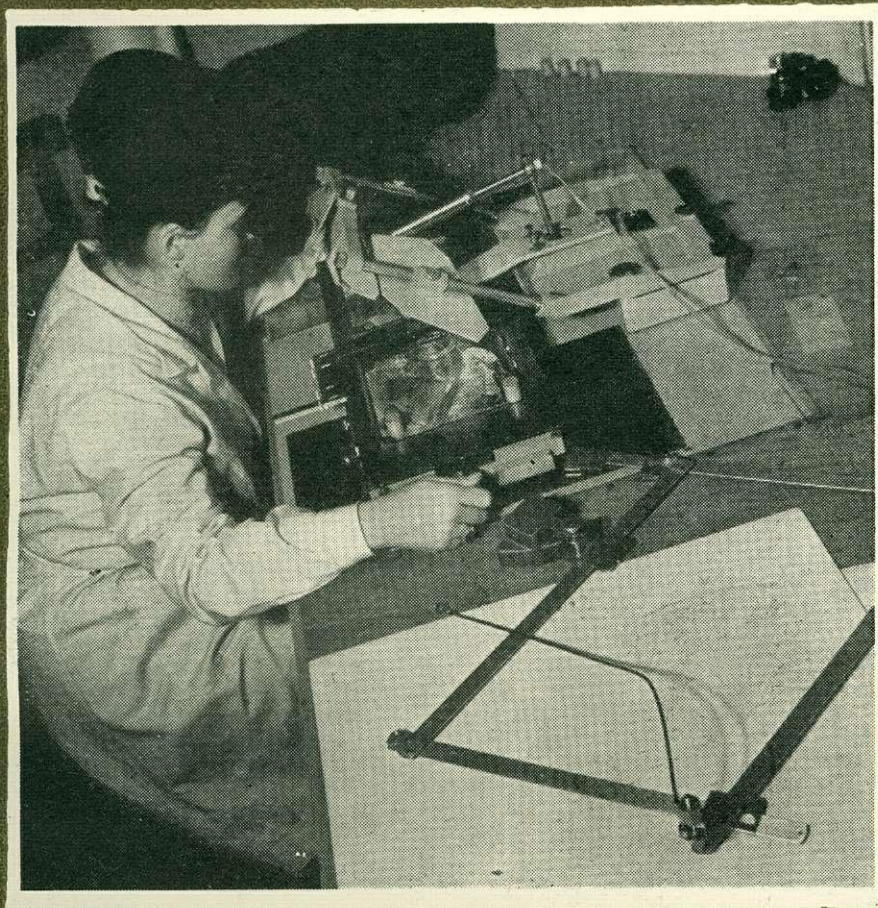

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 100. ÉVFOLYAMA

XIV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 97—144. OLD. 1965. MÁRCIUS

T A R T A L O M

<i>Horváth István</i> : Az erdőgazdasági üzemtervek összesített adatai	97
<i>Dr. Pankotai Gábor</i> : Sorozatkötélpályák a közelítés szolgálatában	109
<i>Dr. Solymos Rezső</i> : Erdeifenyveseink ápolása és nevelése az erdőnevelési és fatermési kutatások tükrében	113
<i>Kontra László</i> : Gépi erdősítések üzemszervezési tapasztalatai a Kiskunsági Erdőgazdaságban	120
<i>Németh Ferenc</i> : Az erdészeti Fotogrammetria Csoport munkájáról	123
<i>Kiss Rezső</i> : Allófák koronaátmérőjének és gyéritettségi fokának meghatározása új viszonyszámok segítségével	126
<i>Jérome René</i> : Az esztergomi erdészeti ankét	133
<i>Dr. Papp László</i> : 1964. őszenek időjárása.. .. .	135

IRODALMI SZEMLE

Az erdősítési munkák gépesítése és minőségének fokozása Ukrajnában (<i>dr. Keresztesi B.</i>)	137
Az „1—214” nem mindig rezisztens (<i>dr. Babos I.</i>).. .. .	138
Nyártelepítésekben gyomirtószerekkel végzett kísérletek (<i>dr. Vlaszaty Ö.</i>)	139
Az elegyítés kérdését boncolgatja <i>dr. E. Wagenknecht (Jérome R.)</i>	139
TALMETER erdészeti mérőeszköz (<i>Jérome R.</i>)	141
A természetfényképezés (<i>Jérome R.</i>).. .. .	141
A „Rotor” tuskókiemelő (<i>Kolossváry Sz.-né</i>).. .. .	142

Címkép: Zeiss-Aerotopograph gyártmányú sztereotop.

Háttapon: Zeiss C5 sztereoplanigráf (1. sz. Erdőrendezés — Fotó: ERTI, Jerome R.)

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Хорват И.</i> : Сводные данные лесохозяйственных производственных планов	97
<i>Д-р Панкотай Г.</i> : Ряд канатных дорог на службу трелевки	109
<i>Д-р Шоймош Р.</i> : Уход и выращивание насаждений сосны обыкновенной с точки зрения исследований по лесоводству и лесозаготовке	113
<i>Контра Л.</i> : Производственно-организационные опыты по механизированным посадкам в Кишкуншаргском Лесхозе	120
<i>Немет Ф.</i> : О работе лесоводственной фотограмметрической группы	123
<i>Киши Р.</i> : Определение диаметра кроны и степени изреженности при помощи новых видовых чисел	126
<i>Жером Р.</i> : Эстергомская лесоводственная анкета	133
<i>Д-р Пани Л.</i> : О погоде осени 1964 года	135

INHALTSVERZEICHNIS

<i>Horváth I.</i> : Die summarischen Angaben der forstwirtschaftlichen Betriebspläne	97
<i>Dr. Pankotai G.</i> : Serienseilbahnen im Dienste der Rückung	109
<i>Dr. Solymos R.</i> : Die Pflege und Erziehung der Kiefernbestände Ungarns im Lichte der jüngsten Ergebnisse der Forschungen über Walderziehung und Ertragskunde	113
<i>Kontra L.</i> : Betriebsorganisatorische Erfahrungen bei der Mechanisierung der Aufforstungsarbeiten im Staatlichen Forstwirtschaftsbetrieb Kiskunság	120
<i>Németh F.</i> : Über die Arbeit der Gruppe für forstliche Photogrammetrie	123
<i>Kiss R.</i> : Die Bestimmung der Kronenabmessungen stehender Bäume sowie des Durchforstungsgrades der Bestände mit Hilfe von neuen Verhältniszahlen	126
<i>Jérome R.</i> : Die forstliche Diskussionstagung zu Esztergom	133
<i>Dr. Papp L.</i> : Das Wetter im Herbst 1964	135

A lapban megjelent tanulmányok szerzői

Horváth István, az OEF erdészeti igazgatási főosztályának helyettes vezetője, Budapest; — *Jérome René* erdőmérnök, OEF, Budapest; — *Kiss Rezső* tudományos munkatárs, ERTI, Budapest; — *Kontra László* erdőművelési előadó, Kiskunsági Áll. Erdőgazdaság, Kecskemét; — *Németh Ferenc*, erdőrendezési Fotogrammetriai Csoport vezetője, Budapest; — *dr. Pankotai Gábor* egyetemi tanár, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron; — *dr. Papp László* tudományos főmunkatárs, ERTI, Budapest.

Az erdőgazdasági üzemtervek összesített adatai

HORVÁTH ISTVÁN

Az erdőgazdasági üzemtervek jóváhagyásával egyidejűleg gondoskodás történt az üzemtervi adatok összesítéséről is. Az üzemtervezés előrehaladásával elsősorban 1959-ben készült részletesen kimunkált országos összesítő, mely az 1957. év végéig elvégzett üzemtervi felvételek alapján nyert összeállítást. A legutóbbi — 1964. decemberi — üzemtervi összesítő az 1962-ig készült üzemtervek adatait tartalmazza. Az összesített adatok, illetve azok alapján számított, területegységre vonatkozó adatok részben az elmúlt időszak gazdálkodásának bírálatára adnak lehetőséget, részben pedig iránymutatásul szolgálnak a jövőt illetően.

Feltétlenül érdemes és hasznos az 1959. évi adatokat az 1964. évi adatokkal összehasonlítani. Megjegyzem, hogy az üzemtervek adatainak összesítése, mint-hogy tíz-tíz év számbavételi munkáján alapul, nem a pillanatnyi, hanem az átlagos képet mutatja. Az összesítők azonban általában tükrözik az irányt, amely felé az évente elvégzett termelőmunka folytán erdőgazdaságaink haladnak. A közzétett adatok az állami és az állami kezelésben levő erdőkre vonatkoznak.

Az 1. sz. melléklet az 1957., illetve 1962. év végéig üzemtervezett erdőgazdasági terület elsődleges rendeltetés szerinti megoszlását tartalmazza. Eszerint az 1962. év végéig üzemtervezett erdőgazdasági terület 1 190 620 ha, az állami és kezeléses erdőknek kerekén 98%-a, az ország egész erdőterületének 86%-a. Az adatok szerint az öt évvel korábbi állapothoz viszonyítva ez 70 000 ha területgyarapodást jelent. Ez a szám azt mutatja, hogy 1957—1962-ben 70 000 ha-ról elsősorban készült üzemterv. A többi üzemterv a lejárt ötéves üzemtervek megújításaként készült. A melléklet alapján megállapítható, hogy bár az egyes rendeltetés, illetve művelési ágak szerinti adatok lényegesen változtak, azonban százalékos értékben alig mutatnak változást.

Az adatokból kitűnik, hogy az összes területnek 87—88%-a szolgál közvetlenül fatermelésre, 0,7—0,8%-a magtermelésre, 4,7—5,4%-a véderdő, 1,1%-ot tesz ki a termelést nem szolgáló erdőrészek aránya, a többi az egyéb rendeltetés között oszlik meg.

A magtermelésre kijelölt állományok zöme mindkét év adatai szerint a 41—60 és 61—80 éves korosztályokba esik. Faállományokat magtermelésre az erdőgazdaságokkal egyetértésben az Erdészeti Tudományos Intézet jelöl ki és az erdőrendezősek általában a kijelölés alapján, megfelelő helyszínelés után, építik be a magtermelésre kijelölt erdőrészek adatait az üzemtervekbe. A magtermelés folyamatos biztosítása érdekében rendszeresen új állományok besorolására és a túlkoros, magtermelésre már nem alkalmas állományok kicserélésére van szükség. Ez utóbbi erdőrészeket az üzemtervek véghasználatra írják elő. (1. táblázat).

Az összes területnek 4,7%-át, illetve 5,4%-át kitevő véderdő területből az 1957. évi állapot szerint 3,9%, az 1964. évi állapot szerint pedig 4,2% talajvé-

A magtermelésre kijelölt erdőrészek terület adatai és korosztályviszonyai

1. táblázat

	Összes terület	1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Üres
		éves faállományra esik								
1957. évi állapot	7954 ha	132	325	410	623	2691	2354	803	342	274
	100%	1,7	4,1	5,2	7,8	33,8	29,6	10,1	4,3	3,4
1962. évi állapot	9173 ha	203	391	883	802	2825	2465	1154	363	87
	100%	2,2	4,3	9,6	8,8	30,7	26,9	12,6	4,0	0,9

A védelemre kijelölt erdőrészek korosztályonkénti területmegoszlása

2. táblázat

	Összes terület	1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Üres
		éves faállományra esik								
1957. évi állapot	52 782 ha	6064	5423	4269	4758	10 280	5744	3355	2905	9984
	100%	11,5	10,3	8,1	9,0	19,5	10,9	6,3	5,5	18,9
1962. évi állapot	63 894 ha	8424	7586	6556	6204	13 325	6750	3574	3155	8280
	100%	13,2	11,9	10,4	9,7	20,8	10,6	5,5	4,9	13,0

A fa- (növedék) termelésre kijelölt terület, élőfakészlet és növedék adatai

3. táblázat

	Összes terület, hektár	Fatermelési terület, hektár	Erdősült terület, hektár	Élőfakészlet		Átlagnövedék		Folyónövedék	
				összesen	1 ha-on	összesen	1 ha-on	összesen	1 ha-on
				m ³		m ³		m ³	
1957. évi állapot	1 120 434	989 116	914 116	110 490 014	112	2 979 867	3,0	3 508 849	3,5
1962. évi állapot	1 190 620	1 034 463	963 634	124 443 040	120	3 320 328	3,2	3 735 059	3,6

Az erdőgazdasági terület megoszlása elsősleges rendeltetés szerint

A termelést közvetlenül szolgáló részletek	1957-ig elkészült út.-ek		1962-ig elkészült út.-ek		
	Hektár	%	Hektár	%	
1. Fa (növedék) termelés	989 116	88,2	1 034 463	86,9	
2. Mag termelés	7 954	0,7	9 173	0,8	
3. Bot-, vesszőtermelés	346	—	457	—	
4. Csemefé, dugvány, suháng termelés	2 971	0,3	3 437	0,3	
1—4 termelés összesen	1 000 387	89,2	1 047 530	88,0	
5. Egészségvédelem	4 911		5 051		
6. Gát-, part-, műtárgy védelem	880		1 666		
7. Mezővédelem	58		89		
8. Talajvédelem	43 227		51 259		
9. Természetvédelem	2 845		3 597		
10. Vadvédelem	861		2 232		
5—10 védelem összesen	52 782	4,7	63 894	5,4	
11. Kísérlet	1 635	1 635	2 036	2 036	0,2
12. Szántóföldi termelés	9 733		13 077		
13. Kert, szőlő termelés	1 462		1 484		
14. Rétsizéna termelés	8 724		10 108		
15. Legelő-, fűtermelés	7 922		10 981		
16. Nádtermelés	560		880		
17. Haltermelés	275		67		
18. Kőtermelés	447		546		
19. Agyagtermelés	507		609		
12—19 összesen	29 630	2,7	37 752	3,2	
A termelést közvetlenül szolgáló részletek. Összesen ...	1 084 434	96,8	1 151 212	96,8	
<i>A termelést közvetve szolgáló részletek</i>					
20. Nyiladék	15 106		16 538		
Ház, udvar	1 392		1 563		
Rakodó, faraktár	338		436		
Út, vasút	4 147		4 017		
Tó, patak, folyó, csatorna ...	2 887		2 846		
20 összesen	23 870	2,1	25 400	2,1	
21. A termelést nem szolgáló részletek	12 130	12 130	14 008	14 008	1,1
Összes erdőgazdasági terület	1 120 434	100,0	1 190 620	100,0	

delmi célt szolgál. A véderdők zöme Veszprém, Pest, Heves, Borsod, Fejér, Komárom és Nógrád megye területén van. A véderdők területének az 1957. évi adatok szerint közel 20%-a, az 1962. évi adatok szerint 13%-a beerdősítésre vár (2. táblázat).

A fa- (növedék) termelésre kijelölt erdőrészekre vonatkozó összesítésben az egy ha-ra kimutatott adatok a teljes fatermelési — tehát a 75 000 ha, illetve az 1962. évi állapotnak megfelelően a 70 829 ha üres területet is magába foglaló — területre vonatkoznak. A részletes adatok szerint a fatermelésre kijelölt erdőkben legnagyobb a ha-onkénti élőfakészlet a Délzalai, Északzalai, Keszthelyi, Mecseki, Magasbakonyi és Vértesi Állami Erdőgazdaság területén. Igen alacsony a ha-onkénti fatömeg a Szolnokmegyei és a Kiskúnsági Állami Erdőgazdaság területén. A fatömegben mutatók nagy eltérések a termőhelyek minősége közti különbségeken túlmenően az állományok korosztályösszetételének különbözőségéből adódnak. Az utóbbi két erdőgazdaság területén ezenfelül igen sok az új telepítésből származó fiatal erdő. A ha-onkénti átlagnövedék a legnagyobb a Dunaártéri, Délzalai, Északzalai és Nyírségi, a ha-onkénti folyónövedék pedig a Dunaártéri, Északzalai, Délzalai, Nyírségi és Békésmegyei Állami Erdőgazdaság területén. (3. táblázat)

Az egy ha-ra vonatkozó korosztályonkénti élőkészlet adatok

4. táblázat

	1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összes
	korosztályban								
	m ³ /ha erdőszült területen								
1957. évi állapot	12	54	106	143	200	271	317	331	121
1962. évi állapot	11	60	113	154	211	290	343	343	129

A fatermelésre kijelölt erdőrészek vágásérettségi adatai

5. táblázat

	0—10		11—20	
	éven belül véghasználatra érett			
	fatömeg	hozamba beszámított ter.	fatömeg	hozamba beszámított ter.
	m ³	ha	m ³	ha
1957. évi állapot	30 417 698	130 513	27 638 882	146 795
1962. évi állapot	32 267 868	138 408	31 534 687	152 775

Az üzemtervek egy évre vonatkozó előhasználati és véghasználati előírásai

6. táblázat

	Tiszszítás		Gyérítés		Véghasználat		Tuskó
	Terület	Fatömeg	Terület	Fatömeg	Terület	Fatömeg	Fatömeg
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	m ³
1957. évi állapot	30 778	78 780	64 611	746 107	10 765	2 344 810	92 961
1962. évi állapot	34 839	77 238	74 133	1 064 531	12 002	2 596 915	104 465

A legutóbbi és az öt évvel korábbi összesítések alapján a fontosabb fafajok terület, *élőfakészlet- és folyónövedék* adatainak korosztályok szerinti megoszlásából megállapítható, hogy az egyes fafajok területe, élőfakészlete és folyónövedéke abszolút mennyiségben általában növekedett az elmúlt időszakban. Az egyes korosztályok országos helyzetét tekintve a számok szintén emelkedést mutatnak. Az egyes adatok százalékos értékében nem mutatkozik kiugró eltérés. (4. táblázat)

A *ha-onkénti élőfakészlet* mindössze az 1—10 éves korosztályba tartozó állományokban közel azonos nagyságú, a többi korosztályban jelentős emelkedés mutatkozik. Az öt év alatt országosan kimutatott ha-onkénti 8 m³ élőfakészlet —, továbbá a 0,2 m³ átlagnövedék — és 0,1 m³ folyónövedék-emelkedésnek megfelelő átlagos ha-onkénti élőfakészlet néhány erdőgazdaság kivételével általában emelkedett. Az átlag- és folyónövedék adata ellenben közel azonos számú erdőgazdaságnál növekedett, illetve csökkent.

A fatermelésre kijelölt erdőrészek *vágásérettségi* adatai azt mutatják, hogy erdeinkben a véghasználat mértékének folyamatos emelkedése huzamos időn keresztül biztosítható. A tényleges helyzet a kimutatottnál kedvezőbb, mert a 11—20 éven belül véghasználatra érett erdőrészek fatömege a vágásérettségi kor eléréseig további tízévi növedékekkel emelkedik. (5. táblázat)

Fakitermelésünk jelenlegi mértéke közel azonos az üzemtervi előírással. Eltérés abban mutatkozik, hogy a véghasználati előíráshoz viszonyítva megtakarításunk van, az üzemtervi gyérítési előírásnál viszont többet termelünk ki. Mind a véghasználatként, mind a gyérítésként kitermelt fatömeg egyre inkább megközelíti az üzemtervi előírás mértékét. (6. táblázat). Legnagyobb az évi fakitermelés feladata a Mecseki, Dél-somogyi, Észak-somogyi, Vértesi és Keletbükki Állami Erdőgazdaságnak. Erre az öt erdőgazdaságra hárul a fakitermelési kötelezettség 30%-a. Legkisebb a Szolnokmegyei Állami Erdőgazdaság fakitermelési kötelezettsége.

7. táblázat

Az egy évre vonatkozó erdősítési előírások

	Fiatalos pótlandó területe	Véghasználati hozami terület	Fel- újítandó puszta- vág. b. héz.	Betelepítendő parlag	Alátelepítendő nem végh. ter.	Összesen
h e k t á r						
1957. évi állapot	7420	10 364	3842	8638	4834	35 098
1962. évi állapot	4573	11 492	2610	5589	4238	28 502

Az üzemtervi előírásoknak megfelelő *erdősítési kötelezettség* öt év alatt úgyszólván az erdősítés valamennyi fajtájánál lényegesen csökkent. Jelentős emelkedést — a véghasználatok emelkedésének megfelelően — csak az erdősítendő véghasználati hozami terület adata mutat. A részletes adatok szerint a 2500 ha-t meghaladó éves erdősítési kötelezettséggel a Kiskunsági Állami Erdőgazdaság áll az élen. Itt az erdősítési kötelezettségnek több mint felét az erdőtelepítési feladatok jelentik. További tizenegy erdőgazdaságnak van még évi 1000 ha-t meghaladó erdősítési kötelezettsége.

*

A terület fafajonkénti megoszlása a korosztályokban
Az 1957-ig elkészült üzemtervek adatai

2. melléklet

F a f a j	Ered.	1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összes	%
		éves korosztályban									
		ha									
Kocsányostölgy	m	21 152	9 337	6 934	6 227	19 093	7 374	1 481	343	71 941	7,9
	s	2 199	2 415	2 896	3 566	4 180	1 189	202	91	16 738	1,8
Kocsánytalantölgy	m	12 499	9 225	5 589	6 185	13 472	7 468	3 435	2 623	60 496	6,6
	s	10 800	14 093	13 506	17 283	26 690	10 614	2 311	633	95 930	10,5
Csertölgy	m	15 343	13 369	10 063	10 260	24 814	14 046	4 986	1 634	94 517	10,3
	s	7 993	11 020	11 675	14 578	18 642	7 447	1 525	324	73 204	8,0
Bükk	m	5 595	7 558	5 140	4 280	13 804	13 614	8 028	4 839	62 858	6,9
	s	819	2 228	2 538	3 557	5 382	2 177	466	140	17 307	1,9
Gyertyán	m	5 294	8 426	6 965	6 483	11 285	5 690	1 664	557	46 364	5,1
	s	6 034	10 940	9 365	10 804	10 238	2 438	378	112	50 309	5,5
Magaskőrös	m	4 251	3 729	2 899	1 794	2 273	960	446	211	16 563	1,8
	s										
Nyír	m	639	1 128	724	562	375	65	3	—	3 496	0,4
	s										
Akác	m	16 062	23 473	8 974	1 576	832	126	28	4	51 345	5,7
	s	36 336	37 754	15 752	2 520	627	60	5	2	93 056	10,2
Egyéb kemény lomb	m	10 056	5 584	4 815	4 022	4 216	1 757	650	466	31 566	3,5
	s										
Éger	m	2 064	2 533	2 867	1 749	1 405	395	72	4	11 088	1,2
	s										
Hárs	m	1 262	1 516	1 283	1 367	1 774	1 058	291	87	8 638	0,9
	s										
Nemesnyár	m	7 640	5 374	2 006	322	93	7	—	—	15 442	1,7
	s										
Hazainyár	m	6 193	6 126	4 345	2 008	597	119	3	1	19 392	2,1
	s										
Egyéb lágý.	m	2 162	2 094	1 176	660	391	86	17	—	6 586	0,6
	s										
Fenyő	m	25 111	11 294	7784	5 575	11 311	4 634	1 237	334	67 280	7,4
	s										
Összesen		199 504	189 486	127 298	105 378	171 494	81 324	27 227	12 405	914 116	100,0
%		21,8	20,7	13,9	11,5	18,8	8,9	3,0	1,3		100,0

A fakészlet fajonkénti megoszlása a korosztályokban

Az 1957-ig elkészült üzemtervek adatai

Fafajok		1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összes	%
		éves korosztály									
		m ³									
Kocsányostölgy	m	71 454	436 982	708 490	1 054 916	4 544 867	2 290 728	517 751	125 650	9 750 748	8,8
	s	26 798	120 769	355 442	582 975	918 839	300 096	51 278	14 189	2 370 386	2,1
Kocsánytalan- tölgy	m	74 910	359 914	494 599	887 775	2 901 735	2 138 332	1 110 312	851 175	8 818 752	8,0
	s	117 822	587 872	1 243 330	2 127 965	4 407 520	2 312 643	556 439	182 717	11 536 308	10,5
Csertölgy	m	88 704	505 356	921 969	1 508 159	5 356 579	4 055 584	1 629 443	478 079	14 543 873	13,2
	s	80 219	429 300	1 034 282	1 890 988	3 262 218	1 710 330	386 181	94 235	8 887 753	8,1
Bükk	m	35 314	188 318	341 517	559 215	2 948 155	4 135 709	2 791 763	1 779 816	12 779 807	11,6
	s	9 509	92 497	211 013	404 034	827 355	476 710	129 084	41 681	2 191 883	2,0
Gyertyán	m	32 999	242 485	474 426	746 800	1 991 761	1 426 372	479 943	148 729	5 543 515	5,0
	s	83 029	470 942	892 161	1 482 024	1 842 550	560 360	81 920	23 962	5 436 948	4,9
Magaskőrís ...	m—s	39 311	179 822	324 609	273 843	522 894	289 104	115 785	70 481	1 815 849	1,6
Nyír	m—s	8 802	55 837	70 519	76 302	51 784	8 589	612	72	272 517	0,2
Akác	m	294 663	1 708 470	1 076 557	250 486	148 553	28 697	4 891	1 129	3 513 446	3,2
	s	848 344	2 496 918	1 859 683	384 476	113 267	14 738	1 199	661	5 719 286	5,2
Egyéb kemény	m—s	67 231	232 619	462 566	506 558	703 533	347 017	150 167	121 402	2 591 093	2,3
Éger	m—s	43 005	238 876	487 014	338 218	332 252	93 833	8 247	1 310	1 542 855	1,4
Hárs	m—s	16 405	81 794	136 286	212 521	395 817	319 469	96 769	29 439	1 288 500	1,2
Nemesnyár ...	m—s	166 100	734 570	639 686	130 013	29 648	1 731	—	27	1 701 775	1,5
Hazainyár	m—s	94 678	547 178	757 906	601 040	179 658	36 762	1 125	585	2 218 932	2,0
Egyéb lágú ...	m—s	72 019	286 835	284 144	196 547	90 794	19 034	4 064	2 570	956 007	0,9
Fenyő	m	73 044	412 092	721 208	917 330	2 705 332	1 534 185	514 369	132 221	7 009 781	6,3
Összesen		2 344 360	10 409 356	13 497 407	15 132 185	34 275 211	22 100 023	8 631 342	4 100 130	110 490 014	
	%	2,1	9,4	12,2	13,7	31,1	20,0	7,8	3,7		100

A folyónövedék fafajonkénti megoszlása a korosztályokban

Az 1957-ig elkészült üzemtervek adatai

Fafaj		1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összes	%
		éves korosztály									
		m ³									
Kocsányostölgy	m	16 220	47 449	42 781	36 656	95 400	28 945	3 987	687	272 125	7,8
	s	6 010	12 027	17 266	17 000	17 219	2 206	212	17	71 957	2,0
Kocsánytalantölgy	m	17 550	39 184	30 408	31 841	58 443	25 613	8 110	3 015	214 164	6,1
	s	25 504	57 113	58 431	56 195	60 510	12 683	1 059	158	271 653	7,7
Csertölgy	m	18 959	54 916	53 959	51 655	101 911	46 742	11 659	1 973	341 774	9,7
	s	17 253	42 781	49 648	49 303	46 059	10 060	716	147	215 967	6,2
Bükk	m	7 964	25 724	29 697	26 493	65 216	45 826	17 551	6 117	223 988	6,4
	s	1 833	8 540	9 642	8 794	6 663	2 393	202	33	38 100	1,1
Gyertyán	m	7 165	29 602	33 599	32 807	46 669	16 497	2 831	398	169 568	4,8
	s	15 083	46 901	48 008	49 253	31 498	3 625	258	16	194 642	5,6
Magaskőrös	m—s	8 378	19 358	18 119	8 854	10 116	2 667	542	187	68 221	1,9
Nyír	m—s	1 435	4 780	2 946	1 614	470	16	4	—	11 265	0,3
	m	62 961	136 602	41 775	4 734	1 278	135	6	6	247 497	7,1
Akác	s	166 624	198 182	72 847	7 863	1 497	96	8	7	447 124	12,8
	m—s	14 327	24 425	24 473	16 200	11 943	2 447	380	197	94 392	2,7
Egyéb kemény lomb ..	m—s	6 862	16 221	15 675	6 431	4 136	553	55	3	49 936	1,4
Éger	m—s	3 487	8 048	7 057	5 598	6 063	2 668	469	81	33 471	1,0
Hárs	m—s	36 386	68 818	32 664	3 411	434	2	—	—	141 715	4,0
Nemesnyár	m—s	19 512	50 411	37 177	14 947	2 086	106	3	—	124 242	3,6
Hazainyár	m—s	14 221	25 218	9 002	2 218	705	144	—	—	51 508	1,4
Egyéb lágý	m—s	18 172	54 559	52 053	34 985	50 226	13 082	2 129	334	225 540	6,4
Fenyő	m										
Összesen		485 906	970 859	686 627	466 852	618 542	216 506	50 181	13 376	3 508 849	
	%	13,8	27,7	19,6	13,3	17,6	6,2	1,4	0,4		100

A terület fafajonkénti megoszlása a korosztályokban

Az 1962-ig elkészült üzemtervek adatai

Sorsz.	Fafaj		1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összesen	%
			korosztály									
			m ³									
1.	Kocsányostölgy ..	m	26 994	9 167	7 999	5 928	20 439	9 155	1 910	336	81 928	8,5
2.	Kocsányostölgy	s	1 799	2 372	2 354	3 685	4 077	1 336	128	71	15 822	1,6
3.	Kt. tölgy	m	11 756	8 137	5 692	5 008	11 619	7 296	3 520	2 404	55 432	5,8
4.	Kt. tölgy	s	6 000	13 644	14 793	19 023	29 107	10 905	2 440	460	96 372	10,0
5.	Csertölgy	m	13 358	12 602	10 843	10 382	25 314	15 900	5 231	1 501	95 131	9,9
6.	Csertölgy	s	5 087	11 409	13 171	15 616	20 837	7 610	1 377	303	75 410	7,8
7.	Bükk	m	4 757	7 288	5 449	4 454	13 795	14 464	8 527	4 636	63 370	6,6
8.	Bükk	s	575	2 178	2 545	4 011	6 734	2 589	557	120	19 309	2,0
9.	Gyertyán	m	5 583	8 321	7 745	6 571	11 454	5 521	1 810	485	47 490	4,9
10.	Gyertyán	s	4 596	11 049	10 614	11 520	11 477	2 509	382	107	52 254	5,4
11.	Magaskőrös	m-s	3 758	3 696	2 986	2 260	2 478	1 002	393	217	16 790	1,7
12.	Nyír	m-s	590	860	774	593	372	38	7	—	3 234	0,3
13.	Akác	m	16 802	20 184	15 755	1 864	700	102	25	3	55 435	5,8
14.	Akác	s	28 442	45 167	21 126	3 486	644	78	5	2	98 950	10,3
15.	Egyéb k. l.	m-s	11 849	6 341	4 811	4 428	5 219	2 111	793	488	36 040	3,8
16.	Éger	m-s	2 878	2 802	2 836	1 912	1 473	213	73	1	12 188	1,3
17.	Hárs	m-s	1 440	1 745	1 471	1 399	1 767	1 067	314	98	9 301	1,0
18.	Nemesnyár	m-s	11 354	5 212	3 161	523	157	16	2	—	20 425	2,1
19.	Hazainyár	m-s	7 637	5 474	4 525	2 155	707	72	2	1	20 573	2,1
20.	Egyéb l. l.	m-s	1 928	2 364	1 410	785	432	49	2	—	6 970	0,7
21.	Fenyő	m	38 546	9 944	9 265	5 942	11 174	4 793	1,356	190	81 210	8,4
	Összesen		205 729	189 956	149 325	111 545	179 976	86 826	28 854	11 423	963 634	100,0
	%		21,4	19,7	15,4	11,6	18,7	9,0	3,0	1,2		100,0

A fakészlet fafajonkénti megoszlása a korosztályokban
Az 1962-ig elkészült üzemtervek adatai

Sorszám	Fafaj		1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összesen	%
			Korosztály									
			m ³									
1.	Kocsányost.	m	122 034	423 483	831 527	1 048 382	5 295 859	3 108 964	742 961	118 147	11 691 357	9,2
2.	Kocsányost.	s	20 952	103 501	253 391	612 853	915 664	378 454	36 566	8 477	2 329 858	1,8
3.	Kocs. tal. t.	m	53 973	310 485	511 623	760 977	2 583 896	2 168 559	1 215 669	777 503	8 387 694	6,6
4.	Kocs. tal. t.	s	71 109	570 351	1 457 592	2 518 697	4 937 481	2 445 260	627 884	142 208	12 770 582	10,1
5.	Csertölgy	m	79 594	489 117	1 032 246	1 605 516	5 865 046	4 935 928	1 867 589	484 599	16 359 635	13,1
6.	Csertölgy	s	59 044	481 501	1 247 981	2 101 728	3 856 776	1 842 752	358 991	83 402	10 032 175	8,7
7.	Csertölgy	m	38 101	220 781	444 519	677 060	3 201 655	4 695 652	3 195 611	1 740 054	14 213 433	11,4
8.	Bükk	s	7 073	98 826	224 582	524 061	1 136 636	603 222	160 601	37 846	2 792 847	2,1
9.	Gyertyán	m	43 888	272 583	564 504	810 613	2 103 731	1 412 858	540 971	119 282	5 868 430	5,0
10.	Gyertyán	s	62 536	484 272	1 026 022	1 668 736	2 095 588	574 430	85 474	22 889	6 019 947	5,1
11.	Magaskőrös	m—s	35 359	187 698	335 450	389 137	609 489	311 198	122 281	72 234	2 062 846	1,6
12.	Nyír	m—s	8 807	44 733	84 221	89 143	60 737	7 556	1 002	110	296 309	0,2
13.	Akác	m	307 229	1 685 053	2 004 808	321 034	148 149	25 715	5 403	1 107	4 498 498	3,9
14.	Akác	s	714 953	3 165 561	2 619 400	571 166	125 169	19 242	1 283	632	7 217 406	5,7
15.	Egyéb k. l.	m—s	77 634	285 835	457 297	595 465	945 309	435 497	189 897	120 003	3 106 937	2,4
16.	Éger	m—s	54 181	286 195	534 132	440 056	436 809	68 739	11 527	368	1 832 007	1,4
17.	Hárs	m—s	17 986	103 199	160 587	233 512	406 380	326 580	110 126	34 973	1 393 343	1,0
18.	Nemesnyár	m—s	250 949	776 251	891 325	207 722	63 207	3 770	723	31	2 193 978	1,7
19.	Hazainyár	m—s	79 100	564 762	843 740	674 559	235 946	18 853	820	168	2 417 948	1,9
20.	Egyéb l. l.	m—s	55 703	374 040	387 089	235 662	106 497	13 719	2 908	1 753	1 177 371	0,9
21.	Fenyő	m	121 512	401 027	928 429	1 037 934	2 853 234	1 735 323	626 721	76 259	7 780 439	6,2
Összesen			2 281 717	11 329 254	16 840 474	17 124 013	37 988 258	25 132 271	9 905 008	3 842 045	124 443 040	
%			1,8	9,1	13,5	13,8	30,5	20,2	8,0	3,1		100

A folyónövedék fafajonkénti megoszlása a korosztályokban

Az 1962-ig elkészült üzemtervek adatai

Sorszám	Fafaj		1—10	11—20	21—30	31—40	41—60	61—80	81—100	101—	Összesen	%
			korosztály									
			m ³									
1.	Kocsányos t.	m	25 708	43 633	48 204	34 562	99 109	35 105	5 404	538	292 263	7,8
2.	Kocsányos t.	s	4 540	10 586	13 204	16 186	14 061	2 347	125	8	61 057	1,6
3.	kt. Tölgy	m	12 118	33 248	30 128	25 794	49 079	24 114	8 650	2 459	185 590	5,0
4.	kt. Tölgy	s	14 738	55 506	63 949	61 424	66 283	13 379	1 399	119	276 797	7,4
5.	Csertölgy	m	15 949	51 941	59 377	52 777	107 480	54 494	13 555	2 003	357 576	9,6
6.	Csertölgy	s	12 372	47 173	56 759	52 159	53 228	10 680	787	97	233 315	6,2
7.	Bükk	m	8 687	30 539	33 268	28 221	64 518	50 132	19 681	5 739	240 965	6,5
8.	Bükk	s	1 341	8 836	10 246	10 730	9 934	3 100	336	25	44 548	1,2
9.	Gyertyán	m	9 270	33 375	40 064	35 455	49 521	16 455	3 006	322	187 468	5,0
10.	Gyertyán	s	11 425	48 237	55 805	54 391	35 312	3 835	228	13	209 246	5,6
11.	Magaskőrös ..	m—s	7 359	19 314	18 187	11 971	10 808	2 749	573	193	71 154	1,9
12.	Nyír	m—s	1 379	3 715	3 453	1 791	523	14	6	—	10 881	0,3
13.	Akác	m	64 788	114 542	70 149	5 411	1 042	106	6	6	256 050	6,9
14.	Akác	s	137 278	230 205	89 231	9 517	1 080	117	6	7	467 441	12,5
15.	Egyéb k. lomb	m—s	15 945	28 744	23 714	17 418	15 709	3 317	769	188	105 804	2,8
16.	Éger	m—s	9 235	18 921	16 681	7 808	4 083	281	21	—	57 030	1,5
17.	Hárs	m—s	3 747	10 392	8 019	6 007	6 126	2 722	592	100	37 705	1,0
18.	Nemesnyár ..	m—s	57 152	75 023	45 791	5 169	407	51	3	—	183 596	4,9
19.	Hazainyár ...	m—s	17 902	55 257	41 858	15 327	2 107	54	2	—	132 507	3,5
20.	Egyéb l. lomb	m—s	10 920	32 388	12 398	2 508	417	18	10	—	58 569	1,6
21.	Fenyő	m	29 347	55 247	69 246	40 037	53 359	15 257	2 688	226	265 407	7,2
Összesen			471 200	1 006 822	809 731	494 663	644 246	238 327	58 027	12 043	3 735 059	100
%			12,6	27,0	21,7	13,2	17,2	6,4	1,6	0,3		100

Az elmúlt ötévi gazdálkodás eredményessége az üzemtervek 10 évi előírásából számított átlagadatok alapján az alábbiak szerint tükröződik:

1. *A legtöbb fajaf térfoglalásának aránya alig változott.* Az egyes fafajokra kimutatott néhány tized százalékos eltérés részben abból is adódhat, hogy a most elsősorban üzemtervezett területen aránylag kisebb, vagy nagyobb területet foglalnak el, mint a már korábban üzemtervezett erdőkben.

2. Az öt évvel ezelőtt kimutatott állapothoz viszonyítva a jelenlegi üzemtervi adatok szerint *a sarjállományok területe 5,8%-kal csökkent.*

3. *A korosztályviszonyokban százalékban érzékelhető változás alig következett be.* Mindössze a 11—20 éves korosztály területe csökkent jelentősebben és ennek megfelelően a 21—30 éves korosztály területe emelkedett.

4. A ha-onkénti átlagos fatömegnek 8 m³-es emelkedése *az élőkakészlet további növekedését* bizonyítja. Ez különösen jelentős emelkedésnek számít, ha figyelembe vesszük, hogy a fokozott ütemű erdőtelepítések következtében a legutóbbi adatok szerint az 1—10 éves korosztály ha-onkénti átlagos fatömege a fiatalabb korfokok túlsúlya miatt alacsonyabb, mint öt évvel ezelőtt volt ugyanezen korosztály átlagos ha-onkénti fatömege.

5. A ha-onkénti *átlagnövedék 0,2 m³-rel, a ha-onkénti folyónövedék 0,1 m³-rel emelkedett.*

6. A 0—10 és 11—20 éven belül *vágásérett állományok területe és fatömege emelkedett.*

7. *Az előhasználati és véghasználati előírás jelentős mértékben emelkedett.* Ez a körülmény igazolja a második ötéves tervnek a fakitermelés növekedésére vonatkozó előírásait, egyúttal azonban megszabja a harmadik ötéves tervidőszak alatt kitermelésre tervezhető fatömeg mértékét is. Megjegyzendő, hogy egyes fafajoknál már most elértük az 1970-ig évente maximálisan kitermelhető fatömeg mennyiségét.

8. Az üzemtervek szerint öt évvel ezelőtt kimutatott állapothoz viszonyítva a jelenlegi adatok szerint *az évi erdősítési kötelezettség csökkent.* A véghasználati fakitermelés fokozatos emelkedése következtében a véghasználati terület felújításából származó kötelezettség azonban állandóan emelkedik. A fakitermelés mértékének további fokozása azonban csak abban az esetben válik lehetővé, ha az erdősítéshez szükséges feltételeket előzetesen biztosítjuk.

Хорват И.: СВОДНЫЕ ДАННЫЕ ЛЕСОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПЛАНОВ.

Сводные данные производственных планов, представляющих 86% лесов Венгрии, сравнивая с подобными данными, составленными пять лет тому назад, позволяют судить о ведении лесного хозяйства страны. За пять лет на 5,8% уменьшилась территория насаждений порослевого происхождения, на 8 м³ увеличился запас древесины на корню на 1 га, и на 0,2 м³ увеличился средний прирост. За этот период также увеличился запас древесины насаждений, которые достигнут спелости через 0—10 и 11—20 лет. В то же время уменьшились обязательства по выращиванию леса. Направление развития свидетельствует о правильном хозяйствовании.

Horváth I.: DIE SUMMIERTEN ANGABEN DER FORSTWIRTSCHAFTLICHEN BETRIEBSPLÄNE.

Der Vergleich der summierten Angaben der Betriebspläne — die für 86% der Waldfläche Ungarns zur Verfügung stehen — mit ähnlichen Angaben vor 5 Jahren ermöglicht einen Einblick in die Forstwirtschaft des Landes. Während dieser 5 Jahre nahm die Fläche der Niederwaldbestände um 5,8% ab, der Holzvorrat je ha nahm um 8 fm, der durchschnittliche Zuwachs um 0,2 fm zu. In diesem Zeitraum stieg auch der Holzvorrat der innerhalb 0 bis 10 sowie 11 bis 20 Jahren hiebsreifen Beständen. Die Walderziehungsaufgaben wurden kleiner. Diese Entwicklungsrichtung ist ein Beweis für den guten Gang der Forstwirtschaft.